

Αριθμός 4958**Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΝΟΜΟΣ (ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)**

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε παραγωγούς—βιομηχάνους—εξαγωγείς για διερεύνηση ξένων αγορών.

1. Διαδικασία:

Στις 31 Ιουλίου 2001 κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ως αρμόδια αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων πρόγραμμα ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε παραγωγούς—βιομηχάνους—εξαγωγείς για διερεύνηση ξένων αγορών». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλουμένων ως ο «Νόμος») και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001.

Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου (30.4.2001) και ως εκ τούτου με βάση το άρθρο 21 συνιστά υφιστάμενο πρόγραμμα το οποίο δεν προβλέπει ημερομηνία λήξης.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού·
- (β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η έρευνα νέων ξένων αγορών για προβολή των προϊόντων της κυπριακής μεταποιητικής βιομηχανίας καθώς και γεωργικών—κτηνοτροφικών—αλιευτικών μη μεταποιημένων προϊόντων·
- (γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης·
- (δ) δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι τόσο οι παραγωγοί γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων όσο και οι βιομήχανοι και οι εξαγωγείς, οι οποίοι διερευνούν νέες ξένες αγορές. Δε γίνεται οποιοσδήποτε διαχωρισμός μεταξύ μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μ.Μ.Ε.)·
- (ε) επιλέξιμα κόστη—ένταση: κόστος αεροπορικού εισιτηρίου, ένταση 100% με μέγιστο ποσό £500·
- (στ) η ενίσχυση αφορά καταβολή επιχορήγησης μέχρι £500 και παρέχεται μέχρι δύο φορές το χρόνο με μέγιστη επιχορήγηση £1000 για κάθε δικαιούχο·
- (ζ) το πρόγραμμα δεν έχει ημερομηνία λήξεως·
- (η) προϋπολογισμοί: προβλεπόμενη ετήσια δαπάνη £0,03 εκ·
- (θ) νομική βάση: κρατικός προϋπολογισμός (άρθρο 27. 298 κεφάλαιο 14.02.3)·
- (ι) προβλεπόμενοι δικαιούχοι: 101—500·
- (ια) μέσα παροχής πληροφοριών και ελέγχου. Η Αρμόδια Αρχή ζητεί αποδεικτικά στοιχεία

όπως αεροπορικά εισιτήρια και άλλα σχετικά έγγραφα. Η Αρμόδια Αρχή δεσμεύεται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση έγκρισης, θα υποβάλει προς τον Έφορο, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Νόμου, αναλυτική τριμηνιαία έκθεση για τον τρόπο και το στάδιο υλοποίησης του προγράμματος·

- (ιβ) σώρευση: Το πρόγραμμα αποκλείει από τους δικαιούχους όσες επιχειρήσεις, στα πλαίσια άλλου υφιστάμενου προγράμματος, λαμβάνουν μέρος σε εκθέσεις ή εμπορικές δραστηριότητες που διοργανώνονται κατά την ίδια περίοδο από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού σε συνεργασία με άλλους ιδιωτικούς φορείς του εμπορικού τομέα.

3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:

- (α) Σύμφωνα με το άρθρο 3 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων, ουδεμία παροχή δημόσιας ενίσχυσης είναι επιτρεπτή στη Δημοκρατία εκτός αν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.
- (β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση κρίθηκε ότι συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Νόμου—
 - (i) Χορηγείται από πόρους του Δημοσίου, άμεσα από το Δημόσιο, διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση χορηγείται από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, από φορέα δηλαδή του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες·
 - (ii) συνιστά οικονομικό όφελος αφού η επιχορήγηση που παρέχεται στις δικαιούχες επιχειρήσεις (δικαιούχος 2(δ) ανωτέρω) σημαίνει οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο οι αποδέκτριες επιχειρήσεις δε θα είχαν λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας·
 - (iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής κι αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτως τις επιχειρήσεις αλλά περιορίζεται στους παραγωγούς γεωργοκτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων και τους βιομηχάνους και εξαγωγείς που διερευνούν νέες αγορές άρα το μέτρο είναι επιλεκτικό·
 - (iv) τέλος, επειδή το κοινοποιηθέν πρόγραμμα επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων στις δικαιούχες επιχειρήσεις (2(δ) ανωτέρω) και επειδή οι ενισχύσεις αποτελούν πλεονέκτημα προς αυτές, γι' αυτό το μέτρο είναι σε θέση να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στις αγορές άλλων χωρών στις οποίες δύνανται να εξαχθούν τα προϊόντα των πιο πάνω επιχειρήσεων.

Η διαπίστωση και μόνο της ύπαρξης νόθευσης ή της δυνατότητας νόθευσης του ανταγωνισμού ικανοποιεί και την τελευταία προϋπόθεση που θέτει ο Νόμος στο άρθρο 2 στον ορισμό του όρου δημόσια ενίσχυση. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται εκ του Νόμου να εξεταστεί περαιτέρω κατά πόσο η νόθευση του ανταγωνισμού είναι σημαντική ή όχι. Συνεπώς, ακόμα και στις περιπτώσεις εκείνες που το μερίδιο αγοράς των ενισχυόμενων επιχειρήσεων είναι αμελητέο, η πιο πάνω προϋπόθεση ικανοποιείται.

- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, για τις οποίες, όμως, απαιτείται κοινοποίηση.

Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή της δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία εξετάστηκε ειδικότερα αν οι δικαιούχοι της ενίσχυσης εμπίπτουν στο σύνολό τους ή εν μέρει στην κατηγορία αυτή. Οι παραγωγοί και οι εξαγωγείς γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία καθώς και όσοι από τους βιομηχάνους δραστηριοποιούνται στην πρώτη μεταποίηση των προϊόντων της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και αλιείας.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, κρίθηκε ότι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου και άρα με βάση το άρθρο 3 δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση του Εφόρου, οι δημόσιες ενισχύσεις που παραχωρούνται στους παραγωγούς και εξαγωγείς γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων και όσους από τους βιομήχανους δραστηριοποιούνται στην πρώτη μεταποίηση των πιο πάνω προϊόντων.

Αναφορικά, εξ άλλου, με τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας κρίθηκε ότι, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας, δεν μπορούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα των εξαγωγών. Τούτο υποστηρίζεται και από σχετικές διατάξεις των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 1961 έως 2001.

- (δ) Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω εξετάστηκε περαιτέρω σε ποια κατηγορία ενισχύσεων, από τις κατηγορίες που προνοούν τα άρθρα 4, 5 και 5Α του Νόμου, εμπίπτουν οι υπόλοιπες δημόσιες ενισχύσεις.

Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η

ενίσχυση παρέχεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις για διερεύνηση νέων γεωγραφικών αγορών στο εξωτερικό με σκοπό να προωθήσουν εξαγωγές στις αγορές αυτές, κρίθηκε ότι η ενίσχυση δεν εμπίπτει σε καμιά από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο η δημόσια ενίσχυση εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 5Α. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου ενίσχυση για εξαγωγές σημαίνει δημόσια ενίσχυση που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Νοείται ότι δεν αποτελούν ενισχύσεις για εξαγωγές οι δημόσιες ενισχύσεις που συνδέονται με το κόστος συμμετοχής σε εκθέσεις και το κόστος μελετών και συμβουλών για την εισαγωγή σε νέα γεωγραφική αγορά νέου ή υπάρχοντος προϊόντος. Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνδέεται άμεσα με το κόστος διερεύνησης, το οποίο αποτελεί στοιχειώδη μορφή μελέτης για εισαγωγή σε νέα γεωγραφική αγορά νέων ή υπάρχοντων προϊόντων. Κατά συνέπεια κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δεν εμπίπτει στο άρθρο 5Α του Νόμου.

Ενόψει των πιο πάνω κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 5 και πιο συγκεκριμένα του 5(1)(β) του Νόμου, δηλαδή στις ενισχύσεις που μπορεί να εγκριθούν από τον Έφορο και αφορούν την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Αφού λήφθηκε περαιτέρω υπόψη ότι το άρθρο 5(2) του Νόμου προνοεί την έκδοση κανονισμών, όπου είναι απαραίτητο, που περιέχουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση δημοσίων ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 5 (1) του Νόμου, κρίθηκε ότι σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 5 του Νόμου η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δύναται να εγκριθεί από τον Έφορο με βάση τις πρόνοιες του Νόμου ή και των δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου εκδοθέντων Κανονισμών.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τις λεπτομέρειες του κοινοποιηθέντος προγράμματος, ιδιαίτερα δε το σκοπό, τους δικαιούχους, τα επιλέξιμα κόστη και το ύψος της έντασης, έκρινε ότι αυτό δε δύναται να εγκριθεί ως έχει διότι αντίκειται ουσιαστικά στις διατάξεις του Νόμου και των εκδοθέντων Κανονισμών. Συγκεκριμένα, αντίκειται στους περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις) Κανονισμούς του 2001 διότι δικαιούχοι δεν είναι μόνο Μ.Μ.Ε., δικαιούχοι δεν είναι εξωτερικοί σύμβουλοι αλλά οι ίδιοι οι παραγωγοί, βιομήχανοι ή εξαγωγείς και διότι το ύψος της έντασης είναι 100% του κόστους αεροπορικού εισιτηρίου, υπερβαίνει δηλαδή το 50% που είναι το μέγιστο επιτρεπτό ύψος με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τα πιο πάνω, διαπίστωσε ότι και αν ακόμη το σχέδιο τροποποιηθεί για να γίνει συμβατό θα πρέπει να επέλθουν ριζικές αλλαγές με αποτέλεσμα να μην επιτυγχάνεται ο σκοπός για τον οποίο παραχωρείται, γι' αυτό έκρινε ότι τούτο θα πρέ-

πει να καταργηθεί. Συνεπώς, επειδή πρόκειται για υφιστάμενο πρόγραμμα, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου αυτό θα πρέπει να καταργηθεί, στο μέρος του που δεν εμπίπτει στο άρθρο 6 του Νομου, το αργότερο μέχρι τις 30 Απριλίου 2003.

Ο Έφορος, εξέτασε τέλος και κατά πόσο μετά την κατάργησή του το πρόγραμμα θα μπορούσε να χορηγηθεί ως ενίσχυση *de minimis* με βάση τα άρθρα 2 και 7 του Νόμου. Ενίσχυση δηλαδή προς μια επιχείρηση, που λόγω του πολύ μικρού ύψους της (συνολικά κάτω από £57. 000 για περίοδο τριών χρόνων) δεν επιφέρει ή δεν μπορεί να επιφέρει οποιαδήποτε αισθητή νόθευση του ανταγωνισμού.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τους όρους του προγράμματος, έκρινε ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις του Νόμου και ως εκ τούτου, η Αρμόδια Αρχή μπορεί να χαρακτηρίσει το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ως ενίσχυση «*de minimis*».

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων αποφασίζει τα εξής:

- A. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο Παροχής Οικονομικής Βοήθειας σε Παραγωγούς—Βιομήχανους—Εξαγωγείς για διερεύνηση ξένων αγορών» συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, το πρόγραμμα αυτό δεν εμπίπτει στις διατάξεις του Νόμου στο μέρος του που αφορά δημόσια ενίσχυση σε δικαιούχους παραγωγούς ή εξαγωγείς γεωργοκτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων και βιομήχανους που προβαίνουν σε πρώτη μεταποίηση των πιο πάνω προϊόντων και ως εκ τούτου δεν απαιτείται για το μέρος αυτό του προγράμματος, με βάση το άρθρο 3 του Νόμου, έγκριση του Εφόρου.

Ως προς το υπόλοιπο μέρος του προγράμματος που εμπίπτει στην κατηγορία δημοσίων ενισχύσεων του άρθρου 5(1)(β) του Νόμου, ο Έφορος αποφασίζει ότι πρέπει να καταργηθεί το αργότερο μέχρι 30 Απριλίου 2003.

Αποφασίζει, τέλος, ότι εάν το κοινοποιηθέν πρόγραμμα καταργηθεί μπορεί να χαρακτηριστεί από την Αρμόδια Αρχή ως ενίσχυση «*de minimis*».

- B. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Λευκωσία, 14 Σεπτεμβρίου 2001.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,

Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

(Ε.Δ.Ε.25.06.002.02 (12.1.2.3.1.1.1.)